

**До питання підготовки керівників закладів охорони здоров'я
для роботи в умовах реформованої системи охорони здоров'я**

Професор, доктор наук з державного управління В.М.Лобас

*Донецький національний медичний університет ім. М.Горького,
м.Донецьк, Україна*

Кандидат наук з державного управління, Петряєва О.Б.

Донецька обласна державна адміністрація

Професор, доктор медичних наук Г.О.Слабкий

*Донецький національний медичний університет ім. М.Горького,
м.Донецьк, Україна*

Кандидат медичних наук Г.В.Шпак

Центр мікрохірургії та терапії ока, м. Київ, Україна

В Україні проводиться пілотне відпрацювання якісно нової системи охорони здоров'я, якою передбачено створення закладів охорони здоров'я нового типу. До таких закладів відносяться Центри первинної медико-санітарної допомоги, лікарні інтенсивного, планового, відновного лікування, хоспіси, центри спеціалізованої медичної допомоги. Крім створення закладів охорони здоров'я нового типу з диференціацією в них інтенсивності медичної допомоги в них в залежності стану здоров'я пацієнтів передбачено впровадження сучасних клінічних технологій, які базуються на даних з доведеною ефективністю, доказового менеджменту, впровадження нових механізмів фінансування закладів охорони здоров'я та оплати праці медичних працівників, зміни юридичного статусу закладів охорони здоров'я на державні неприбуткові підприємства. Крім цього необхідно зазначити, що реформування системи охорони країни проходить в умовах інтенсивного розвитку приватного сектору надання медичної допомоги при законодавчому визначенні можливості отримання ним, на конкурсній основі, державного замовлення з наступним бюджетним фінансуванням визначеного обсягу медичної допомоги та державно-приватного партнерства. Україна готується до впровадження загальнообов'язкового соціального медичного страхування.

В цих умовах змінюються умови праці керівників закладів охорони здоров'я, а відповідно вимоги до їх кваліфікаційних характеристик: завдань, які вони вирішують, обсягу їх знань та рівня підготовки. В цих умовах пропонуються наступні компетенції для головного лікаря закладу

охорони здоров'я в умовах реформування галузі: 1) базова; 2) управлінська (зовнішньо та внутрішньо); 3) стратегічно-бізнесова; 4) результативна; 5) кадрова; 6) інноваційна.

Головний лікар в рамках **базової компетенції**: орієнтується на самостійний професійний розвиток; управляє собою; володіє комп'ютером та іноземною мовою; застосовує знання нормативно-правової бази.

Головний лікар в рамках **управлінської компетенції**: *забезпечує* взаємодію з власником/засновником та уповноваженим ним органом, замовником, платником, громадою, споживачами (пацієнтами), органами державного управління охороною здоров'я, місцевою владою, медичними та громадськими організаціями виконання контрактів/договорів; *представляє* медичну організацію та *відстоює* її інтереси у державних, судових, страхових та арбітражних органах, органах місцевого самоврядування та приватних структурах; *укладає* контракти/договори на надання медичних послуг та інші господарські договори і контракти; *забезпечує* делегування, моніторинг, контроль, звітність, організацію, координацію, регулювання, аналіз, визначення причин незадовільного функціонування та прийняття рішень щодо їх усунення і, власне, прийняття управлінського рішення; виконання єдиних санітарно-гігієнічних вимог до внутрішніх процесів медичної організації та застосовує принципи побудови системи управління якістю медичної допомоги; з дотримання ліцензійних умов медичної практики та підготовку медичного закладу до акредитації; управління технологічними процесами, матеріально-технічними ресурсами та територією; проведення закупівлі медикаментів, витратних матеріалів, обладнання та їх ефективне використання.

Головний лікар в рамках **стратегічно-бізнесової компетенції**: *забезпечує* реалізацію стратегічних пріоритетів та плану розвитку медичної організації, її внутрішньої та зовнішньої діяльності, з постійною орієнтацією на потреби споживачів (пацієнтів), засновників (власників); *сприймає* ситуацію у економічних термінах: “ринок”, “попит”, “пропозиції”, “додана вартість”, “витрати”, “доходи”, “прибуток” тощо; *забезпечує* планування, прогнозування, оцінку ризиків; управління фінансовими ресурсами; *визначає* конкурентоздатність закладу охорони здоров'я, чинники негативного впливу на конкурентоздатність в умовах розвитку ринку медичних послуг; *розробляє плани* стратегічного розвитку закладу охорони здоров'я та забезпечує їх обговорення та реалізацію.

Головний лікар в рамках **результативної компетенції**: *забезпечує* орієнтацію діяльності медичної організації на досягнення найкращого результату, навіть за умов обмежених наявних ресурсів; *забезпечує* моніторинг результатів медичної діяльності, використання фінансових,

кадрових та матеріально-технічних ресурсів і своєчасного підведення підсумків.

Головний лікар в рамках **кадрової компетенції**: *забезпечує* ефективне управління кадрами; укладання та виконання колективного договору; проведення оцінки результативності діяльності працівників, оплати праці і стимулювання до покращення діяльності; формування команди (відбір, визначення функціональних обов'язків, безперервний професійний розвиток кадрів тощо); формування и розвиток корпоративної культури медичного закладу; *вирішує* конфліктні ситуації, питання трудової дисципліни.

Головний лікар в рамках **інноваційної компетенції**: *впроваджує* зміни, удосконалені процеси, процедури, стандарти та вимоги; нові інформаційні та медичні технології; *розробляє та реалізує* систему зовнішніх та внутрішніх комунікацій на основі стратегії публік релейшен; *сприяє організації* діяльності опікунської ради закладу охорони здоров'я та забезпечує участь громадськості в контролі діяльності та розвитку лікарні.

З метою впровадження компетентнісного підходу в визначення функцій керівника закладу охорони здоров'я пропонується наступна система їх підготовки.

Базова підготовка – спеціалізація, предатестаційні курси підвищення кваліфікації. Для керівників управлінь та закладів охорони здоров'я, які надають третинну медичну допомогу та закладів вторинної медичної допомоги потужністю 300 ліжок і більше навчання в магістратурі з управління в охороні здоров'я.

В рамках безперервного професійного розвитку передбачено створення на базі кафедри організації вищої освіти та управління охорони здоров'я Донецького національного медичного університету створення тренінгового центру для регулярних проведення тренінгів, семінарів та науково-практичних конференцій. Передбачено проведення дистанційної форми занять та в он-лайн режимі консультацій спеціалістами за окремими видами діяльності.

З метою визначення проблемних аспектів в діяльності керівників закладів охорони здоров'я розроблено систему соціологічних досліджень та проведення картографування їх робочого місця з наступним науковим аналізом отриманих результатів та розробкою пропозицій з оптимізації алгоритму організації роботи керівників закладів охорони здоров'я та актуальних питань для розгляду під час проведення тренінгів.

Значна увага має приділятися формуванню резерву на заміщення

вакантних посад керівників закладів охорони здоров'я та його підготовці.

К вопросу подготовки руководителей учреждений здравоохранения для работы в реформированной системе здравоохранения

В.М. Лобас, Е.Б. Петряева, Г.А. Слабкий, Г.В. Шпак

Отражены компетенции и их содержания руководителей учреждений здравоохранения в новых условиях хозяйствования, которые внедряются в систему здравоохранения страны. Предложена система непрерывного усовершенствования их профессионального уровня.

Ключевые слова: учреждения здравоохранения, руководители, система подготовки, компетенции.

The question leadership training for health care institutions in a reformed health care system

V.M. Lobas, E.B. Petryaeva, G.A. Slabkij, G.V. Shpak

Reflected competence and content managers of health facilities in the new economic conditions, which are being implemented in the health care system of the country. A system of continuous improvement of their professional skills.

Keywords: health care facilities, managers, system preparation competence.